

Veranderingen in regelgeving kinderopvang principieel goedgekeurd

Het voortgangsplan: doelstellingen en wijzigingen

Aan alle opvang van baby's en peuters

17 juni 2015 (update op 9 oktober 2015)

Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters trad op 1 april 2014 in werking. Dit betekende een enorme verandering en vergde van iedereen grote inspanningen. De transitie is nog steeds bezig en een aantal knelpunten treden op de voorgrond.

Kind en Gezin wil de voortgang van deze transitie goed opvolgen. We gaan na of er elementen zijn die we moeten bijsturen zodat we de doelstellingen van het decreet kunnen bereiken. Hiervoor stelden we een werkgroep samen met vertegenwoordigers van de sector, gebruikers en partners: 'het voortgangsoverleg'.

WIJZIGINGEN OP KORTE TERMIJN: CONCREET WEGWERKEN VAN BELEMMERINGEN

In het najaar van 2014 en het voorjaar van 2015 heeft de werkgroep vooral gewerkt aan:

- aanpassingen in regelgeving en aanpassing van een aantal werkwijzen die op korte termijn moeten leiden tot deregulering en administratieve lastenvermindering;
- extra info over onduidelijkheden.

Dit leidde tot een aantal voorstellen om de uitvoeringsbesluiten te wijzigen. De Vlaamse Regering heeft dit wijzigingsbesluit op 9 oktober 2015 goedgekeurd.

WIJZIGINGEN VERGUNNINGSBESLUIT

	Welke regelgeving?	Wat wijzigt?
Wennen	Definitie wennen	<ul style="list-style-type: none"> • Definitie blijft behouden, maar beperkt tot de kern: er moet extra aandacht zijn. • De momenten van het wennen en het feit dat er verhoogd toezicht moet zijn: wordt overgelaten aan de verantwoordelijkheid van de organisator. • De organisator zorgt ervoor dat de gezinnen hun recht hebben op wennen.
	Wennen in samenhang met inkomenstarief (enkel voor opvang met subsidies inkomenstarief)	<ul style="list-style-type: none"> • Het was niet steeds duidelijk hoe 'wennen' in samenhang met het inkomenstarief moest worden toegepast. Dit wordt nu verduidelijkt. • Wennen met ouders: <ul style="list-style-type: none"> – organisator kan prijs vrij bepalen; – prestaties tellen niet mee voor bezetting en subsidiëring omdat ouders verantwoordelijkheid blijven dragen op die momenten. • Kind komt alleen wennen: <ul style="list-style-type: none"> – organisator kan inkomenstarief vragen of niets; – als inkomenstarief gevraagd wordt moeten prestaties geregistreerd worden, ze tellen mee voor bezetting en subsidiëring; – als geen bijdrage gevraagd wordt, telt dit niet mee voor bezetting en subsidiëring.
Attest kennis organisatorisch beheer	Organisator met meer dan 18 opvangplaatsen moet een attest kennis van organisatorisch beheer hebben	<ul style="list-style-type: none"> • Momenteel komen enkel attesten van SYNTRA in aanmerking, dit wijzigt. Volgende kwalificatiebewijzen zullen gelden als evenwaardig: <ul style="list-style-type: none"> – een diploma verantwoordelijke in de kinderopvang uitgereikt door een SYNTRA-centrum; – een bachelor of master uit het studiegebied Economische of Toegepaste Economische Wetenschappen; – een master uit het studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde; – een bachelor Bedrijfsmanagement uit het studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde; – een bachelor in de Pedagogie van het Jonge Kind, op voorwaarde dat de houder een specifieke module heeft gevolgd gericht op het ondernemen in de kinderopvang.

Infrastructuur

Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal detailregels wordt geschrapt en wordt vervangen door een meer algemene bepaling: – organisator zorgt voor een infrastructuur die geschikt is voor kwaliteitsvolle opvang.
Aparte sanitaire ruimte met minstens een toilet voor volwassenen en wasbak	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Blijft wel: organisator zorgt voor voldoende hygiëne in de opvang
Tijdens de openingsuren van de opvang mogen er geen andere activiteiten doorgaan in lokalen die door de kinderen gebruikt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Herformulering: activiteiten die aan kinderopvang gerelateerd zijn (vb een gezamenlijk oudermoment) kunnen wel.
Aparte keukenzone	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Blijft wel: organisator zorgt voor gezonde gevarieerde en hygiënisch bereide voeding en drank. • Specifiek voor groepsopvang: regels FAVV blijven gelden. (Dit zijn federale regels voor voedselveiligheid, Kind en Gezin kan deze regels niet wijzigen.)
Zone voor toegang	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Blijft wel: organisator moet veiligheid van de opgevangen kinderen kunnen waarborgen.
Minimale plafondhoogte van 2,2 meter	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Blijft wel: de ruimtes moeten kunnen gebruikt worden voor verzorging, spel of om te rusten en moeten daar dus aan aangepast zijn. • Minimale vloeroppervlakte van 5m² blijft behouden.
Uitrusting in zone voor verzorging	<ul style="list-style-type: none"> • Geen specifieke bepaling meer over welke uitrusting er moet zijn in de zone voor verzorging: organisator voert eigen verantwoordelijk beleid.
Glasoppervlakte van de ramen in de leefruimte zijn minstens 1/12 van de vloeroppervlakte	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg als vergunningsvoorwaarde kinderopvang, de norm blijft wel bestaan in de wooncode. • Er moet welvoldoende natuurlijk daglicht in leefruimte zijn.
Koolstofdioxideconcentratie moet in binnenruimtes onder 1200 ppm blijven	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Er moet wel voldoende ventilatie zijn in de leef- en rustruimtes.

	In de kinderopvanglocatie is er een permanent en gebruiksklaar telefoontoestel, toegankelijk voor de verantwoordelijke en elke kinderbegeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Blijft wel: Bij een crisis is er wel de mogelijkheid om de nodige stappen te zetten en kunnen de ouders de opvanglocatie bereiken.
	Afwijkingsmogelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • Worden aan bovenstaande wijzigingen aangepast. • Kind en Gezin beslist zelf over een aanvraag voor afwijking, zonder advies van een commissie. Op die manier kan de procedure vlotter verlopen.
	Leefruimtes	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelijking leefruimtes: per leefgroep kunnen er één of meerdere leefruimtes zijn.
Dieren	Dieren buiten het bereik van kinderen houden	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Organisator voert een eigen beleid waarbij hij zorgt voor een veilige en gezonde omgeving. • In kader van risicoanalyse wordt bv. nagegaan hoe voorkomen wordt dat kinderen zich verwonden.
Kenbaar maken vergunningsbeslissingen en aanmaningen aan het gezin	Er is een termijn van 5 kalenderdagen voor het kenbaar maken van beslissingen of aanmaningen aan ouders	<ul style="list-style-type: none"> • De termijn opgenomen in de voorwaarde valt weg. • Het is de verantwoordelijkheid van de organisator om beslissingen of aanmaningen zo snel mogelijk kenbaar te maken aan de gezinnen. • Kind en Gezin kan zelf een termijn opleggen in het kader van de beslissing of aanmaning.
Nodige attesten medewerkers	Organisator heeft een kopie van het identiteitsbewijs zodat hij kan aantonen dat hij en verantwoordelijke minstens 21 jaar zijn en dat de kinderbegeleider minstens 18 jaar is.	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum leeftijden blijven. • Manier van aantonen: beslist organisator zelf, dit hoeft niet meer met een kopie van het identiteitsbewijs.
	Organisator vraagt documenten op bij de start van de tewerkstelling (zie artikels 40, 43, 45 en 49)	<ul style="list-style-type: none"> • Deze voorwaarde blijft. • Wel uitzondering over de voorwaarde dat de attesten maximum 3 maanden oud mogen zijn bij aanvraag van de vergunning: <ul style="list-style-type: none"> – Voor een verantwoordelijke, als hij al werkt als verantwoordelijke in een andere kinderopvanglocatie van de organisator. Het is overbodig om dat opnieuw voor te leggen. – Voor een stagiair die werkt als kinderbegeleider of als persoon die regelmatig direct contact heeft met de kinderen als die in het kader van een stage in het lopende schooljaar al attesten afgeleverd heeft. – Voor de organisator zelf als hij al een vergunning heeft.

		<ul style="list-style-type: none"> • Geen hernieuwing om de 3 jaar meer voor het uittreksel strafregister en het attest van medische geschiktheid. De organisator bepaalt zelf wanneer hij deze attesten hernieuwt.
Inwerking medewerkers	De organisator zorgt voor de inwerking van nieuwe personen	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Organisator blijft wel verantwoordelijk voor goede werking en voor een kwalitatief beleid tegenover de medewerkers.
Te registreren gegevens	<p>Verplichte jaarlijks doorgeven van registratiegegevens over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de kinderbegeleiders gezinsopvang (onthaalouders); • aantal openingsdagen en aantal opgevangen kinderen; • aantal uren kinderopvang flexibele groepsopvang; • aantal prestaties voor flexibele urenpakketten (groepsopvang). 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorwaarde valt weg. • Er kunnen wel steekproeven of ad-hoc bevestigingen gedaan worden door Kind en Gezin.
Afwijkingen kwalificaties kinderbegeleiders	Een kinderbegeleider die de afgelopen 5 jaar, 3 jaar gewerkt heeft als kinderbegeleider in een kinderopvang krijgt een afwijking voor de kwalificatie (artikel 64)	<ul style="list-style-type: none"> • Extra afwijkingsmogelijkheid: <ul style="list-style-type: none"> – Kind en Gezin kan een afwijking toekennen op gemotiveerde aanvraag voor iedereen die op 1 april 2014 werkte als kinderbegeleider (zonder 3 jaar ervaring in de afgelopen 5 jaar) en waarbij ervaring binnen een kwaliteitsvolle werking waar de persoon kinderbegeleider was, kan aangetoond worden.
	Afwijkingsmogelijkheid voor de module 'werken in de kinderopvang' (artikel 65)	<ul style="list-style-type: none"> • Tot nu toe had een startende kinderbegeleider gezinsopvang, die voor 1 april 2014 gewerkt heeft in de gezinsopvang, alleen een afwijkingsmogelijkheid voor de module 'kennismaken met de gezinsopvang'. Nu kan deze starter ook afwijken van de module 'werken in de kinderopvang'. Bijkomend is deze afwijkingsmogelijkheid er ook voor wie vanaf april 1 april 2014 werkte als kinderbegeleider in een vergunde opvanglocatie gezinsopvang.

WIJZIGINGEN SUBSIDIEBESLUIT

	Welke regelgeving?	Wat wijzigt?
Berekeningswijze basissubsidie	<p>Het bedrag van de basissubsidie, wordt verhoudingsgewijs verminderd:</p> <ul style="list-style-type: none"> als het aantal opgevangen kinderen, in de kinderopvanglocaties binnen de subsidiegroep in het kalenderjaar lager ligt dan het aantal gesubsidieerde kinderopvangplaatsen.	<ul style="list-style-type: none"> Deze voorwaarde valt weg omdat het aantal per jaar opgevangen kinderen voor de locaties met basissubsidie niet meer jaarlijks opgevraagd wordt. De geschrapte voorwaarde blijft wel een subsidievoorwaarde en kan via steekproeven gecontroleerd worden.
Eigen kinderen	<p>De organisator werkt met het inkomenstarief voor alle kinderopvangplaatsen van de kinderopvanglocatie, uitgezonderd voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kinderen die behoren tot het thuismilieu van de kinderbegeleider gezinsopvang en voor wie hij verantwoordelijkheid draagt. Deze kinderen tellen ook niet mee voor de kinderopvangprestaties en bijhorende subsidiecomponent.	<ul style="list-style-type: none"> Verruiming uitzondering met kinderen die niet tot het thuismilieu van de kinderbegeleider gezinsopvang behoren:<ul style="list-style-type: none"> kinderen die met de kinderbegeleider verwant zijn tot de <u>vierde graad</u>; wel ruim te vatten in kader van nieuw samengestelde gezinnen, dus niet strikt vierde graad van de kinderbegeleider zelf. Deze verruimde uitzondering is niet verplicht toe te passen, kinderbegeleider gezinsopvang heeft de keuze:<ul style="list-style-type: none"> Als hij ervoor kiest om het systeem inkomenstarief niet toe te passen tellen deze kinderen niet mee voor de kinderopvangprestaties en bijhorende subsidiecomponent.

WIJZIGINGEN PROCEDUREBESLUIT

	Welke regelgeving?	Wat wijzigt?
Procedure bij overname	Bij overname moet een nieuwe vergunning aangevraagd worden en de volledige vergunningsprocedure worden.	<ul style="list-style-type: none"> De organisator moet niet meer alle gegevens of documenten doorgeven aan Kind en Gezin; De infrastructuur moet voldoen aan de voorwaarden, maar de organisator geen specifiek attest infrastructuur van Zorginspectie aanvragen; De afwijkingen die al toegekend waren voor infrastructuur en brandveiligheid kan de organisator mee overnemen. <p>Dit geldt als:</p> <ul style="list-style-type: none"> de organisator meerdere vergunningen voor dezelfde opvangvorm overneemt van een andere organisator die deze vergunningen wil stopzetten. Vb: de overdracht van de vroegere dienst voor onthaalouders met al zijn opvanglocaties van een OCMW naar een gemeentebestuur; de organisator wijzigt van rechtsvorm, maar er wijzigt niet aan de organisatie en de personen die instaan voor de organisatie. Vb: een feitelijke vereniging schakelt om naar een rechtspersoonlijkheid met sociaal oogmerk. <p>Opgelet: Technisch zal niet alles onmiddellijk automatisch kunnen verlopen, Kind en Gezin werkt hiervoor in de komende periode de nodige procedures bij. Mocht je ondertussen hierover vragen hebben, neem dan contact op met je klantenbeheerder.</p>
Periodes van inactiviteit	De organisator meldt een tijdelijke stopzetting die langer dan een kalendermaand duurt aan Kind en Gezin	<ul style="list-style-type: none"> Niet meer van toepassing voor gezinsopvang, zij hoeven dit niet meer te melden.

Collectieve afwijkingsaanvraag kwalificatie kinderbegeleiders	De aanvraag van een attest voor afwijking van kwalificatie wordt aangevraagd bij Kind en Gezin (artikels 48 -52)	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing artikels zodat duidelijk wordt dat niet enkel de persoon zelf zo'n attest kan aanvragen, maar ook de organisator (al dan niet gezamenlijk voor meerdere kinderbegeleiders).
Verschuiven subsidieerbare plaatsen	Aanvraag wijziging subsidietoekenning (artikel 88)	<ul style="list-style-type: none"> • Toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> – een aanvraag voor wijziging van een subsidietoekenning van een subsidiegroep gezinsopvang naar groepsopvang door samenwerkende onthaalouders of omgekeerd is mogelijk zolang de saldo afrekening niet gebeurde, dus met terugwerkende kracht.

SAMENSTELLING VOORTGANGSOVERLEG

De werkgroep is samengesteld met vertegenwoordigers van:

- de sector (Unieko, Vlaams Welzijnsverbond, SOM, VVSG en Landelijke Kinderopvang);
- de gebruikers (Gezinsbond, Minderhedenforum, Netwerk tegen armoede);
- de Ondersteuningsstructuur Kinderopvang (Voorzet, 't Opzet en Unizo);
- het Vlaams Netwerk van Ondernemingen (VOKA);
- de vakbonden (ACLVB, ABVV, ACV);
- Kind en Gezin.

Maatschappelijke en politieke context

Het Voortgangsoverleg moet gezien worden binnen de huidige maatschappelijke en politieke context.

*In haar regeerakkoord kiest de Vlaamse regering immers expliciet voor sociaal ondernemerschap en deregulering: 'Deze Vlaamse Regering gelooft in **de kracht van het sociaal ondernemen** om de zorg en hulpnoden in te vullen en wil daar alle ruimte aan geven. We gaan voor meer autonomie en meer vertrouwen in de partners die onze beleidsdoelstellingen helpen uitvoeren. .... We creëren **regelluwte en administratieve vereenvoudiging**.'*

Omdat de doelstellingen van het Voortgangsoverleg gelijklopen met politieke doelstellingen, worden het verloop en de resultaten ook van nabij opgevolgd door de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

TOEKOMST EN VERDER TE ONDERZOEKEN ONDERWERPEN

Daarnaast zijn er ook een aantal thema's die nog verder onderzocht of gemonitord worden. Hierbij wordt nagegaan of er elementen bijgestuurd moeten worden zodat we de doelstellingen van het decreet kunnen bereiken: stap voor stap **voldoende, kwaliteitsvolle kinderopvang realiseren die voor iedereen toegankelijk is**. Waar nodig-zullen de regelgeving en de werkwijzen bijgestuurd worden

De thema's en de agenda voor het voortgangsoverleg wordt bepaald in samenspraak tussen de leden van het voortgangsoverleg. De lijst met thema's ligt niet voor altijd vast. Bijkomende gesignaleerde knelpunten kunnen ook nog een plaats krijgen in dit geheel. Indien je nog bepaalde knelpunten hebt, kan je contact opnemen met je vertegenwoordiger in de werkgroep.